

Materiál na rokovanie
Mestského zastupiteľstva
hlavného mesta SR Bratislavy
v dňoch 25. - 26. 6. 2014

Pravidlá občianskeho rozpočtu

Predkladatelia :

Milan Ftáčnik v.r.
primátor

Ján Budaj v.r.
námestník primátora

Zodpovedný :

Ľubomír Andrassy v.r.
riaditeľ kancelárie primátora

Spracovateľ :

Michal Feik v.r.
poradca primátora

Materiál obsahuje :

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodovú správu
3. Pravidlá občianskeho rozpočtu

Návrh uznesenia

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

schvaľuje

Pravidlá občianskeho rozpočtu.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Pravidlá Občianskeho rozpočtu vychádzajú zo skúseností z realizácie projektu participatívneho rozpočtu.

Občania môžu celoročne navrhovať, na aký účel má byť použitá časť mestského rozpočtu. Následne návrhy spracujú odborné útvary magistrátu, verejne sa prerokujú a predložia na hlasovanie verejnosti prostredníctvom internetu, ktoré má váhu 100%.

Pravidlá oproti predchádzajúcemu procesu zjednodušujú celé fungovanie a zavádzajú nasledovné princípy:

- zmena názvu „participatívny rozpočet“ na „občiansky rozpočet“ kvôli lepšej zrozumiteľnosti a komunikácií na verejnosti,
- zrušenie osobitnej kapitoly 12.5 – participatívny rozpočet a vytvorenie piatich podkapitol v rozpočte mesta s názvom „Priority obyvateľov – Občiansky rozpočet“,
- ruší sa rozhodovanie v komunitách, zavádza sa však verejné zvažovanie projektov ešte pred celomestským elektronickým hlasovaním,
- váha hlasovania je 100% v celomestskom elektronickom hlasovaní,
- zavádzajú sa jednoduchšie formy orgánov procesu a kontroly,
- zavádza sa pozícia odborných garantov, teda zamestnancov magistrátu z odborných útvarov,
- zjednodušuje sa terminológia.

Pravidlá boli navrhnuté a prediskutované s viacerými relevantnými občianskymi združeniami a iniciatívami, ktoré pôsobia v hlavnom meste ako aj s odbornými útvarmi magistrátu. Zároveň boli zverejnené na verejné pripomienkovanie.

Uznesením Mestskej rady hlavného mesta SR Bratislavy č. 1136/2014 zo dňa 12. 06. 2014 Mestská rada hlavného mesta SR Bratislavy odporúča Mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavy prerokovať Pravidlá Občianskeho rozpočtu.

Pravidlá Občianskeho rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy

Obsah

1. Úvod	1
2. Princíp	2
3. Harmonogram	3
4. Podnety obyvateľov - Burza nápadov	3
5. Kategorizovanie a posúdenie návrhov	4
6. Hlasovanie	4
7. Realizácia a kontrola	5
8. Orgány	5

1. Úvod

**Občiansky rozpočet umožňuje obyvateľom Bratislavy
spolurozhodovať o využití časti prostriedkov z rozpočtu mesta.**

Pravidlá Občianskeho rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej „Pravidlá“) stanovujú zásady pre priebeh procesu navrhovania a spolurozhodovania obyvateľov o časti rozpočtu mesta. Predmetom Pravidiel je úprava harmonogramu, rozhodovacích mechanizmov a funkcie orgánov občianskeho rozpočtu.

Cieľom Občianskeho rozpočtu je vytvoriť pre obyvateľov hlavného mesta SR Bratislavy priestor spolupodieľať sa na rozvoji mesta, zlepšiť napĺňanie potrieb a priorít obyvateľov, vťahovať ich do verejného života a diania, napomáhať modernizovať správu vecí verejných, zvýšiť efektívnosť, legitímnosť, kredibilitu a transparentnosť verejného rozhodovania a obmedziť neželané javy ako klientelizmus a korupciu.

Občania a občianky spolurozhodujú o pravidlách Občianskeho rozpočtu, ktorý obsahuje prvky verejného zvažovania a hľadania spoločného konsenzu. Umožňuje účastníkom a účastníčkam kontrolovať verejné výdavky a podporuje spoluprácu medzi všetkými zapojenými subjektmi.

Občiansky rozpočet vychádza z celosvetovo uznávaného konceptu Participatívneho rozpočtu. Ten bol prvýkrát zavedený v roku 1989 v brazílskom meste Porto Alegre. Upravená verzia sa implementuje už niekoľko rokov aj v Európe. Mesto Bratislava v roku 2011 zaviedlo princíp spolurozhodovania obyvateľov o rozpočte mesta. Na základe skúseností z jeho fungovania vzniká upravený a prispôsobený Občiansky rozpočet.

2. Princíp

Vo vybraných kapitolách rozpočtu mesta sa vyčleňuje osobitná podkapitola s názvom „Občiansky rozpočet - Priority obyvateľov“, o ktorej využití rozhodnú obyvatelia. Ide o nasledovné kapitoly rozpočtu hlavného mesta SR Bratislavy:

- 2 Doprava a komunikácie
- 4 Životné prostredie
- 7 Kultúra
- 8 Šport
- 10 Sociálna pomoc a sociálne služby

Oblasti (témy), o ktorých budú rozhodovať obyvatelia sú vyčlenené tak, aby sa netýkali bežného chodu mesta a jeho základných funkcií (teda mimo kapitol: 2.2 – Kvalitná verejná doprava, 4.1 - Odpadové hospodárstvo a 10.1 – Sociálna starostlivosť).

Cieľom princípu Občianskeho rozpočtu je presunúť časť rozhodovania o použití financií na obyvateľov. Ide o rozpočtové kapitoly, na ktoré vzniká množstvo požiadaviek, ale zrealizovať je možné len časť z nich. O konkrétnej sume vyčlenenej na jednotlivé podkapitoly Občianskeho rozpočtu rozhodnú každý rok poslanci Mestského zastupiteľstva pri schvaľovaní rozpočtu do konca decembra.

Financie vyčlenené v hlasovaní obyvateľov ostávajú v rozpočte hlavného mesta, neprideľujú sa formou grantu, transferu a ani nie sú poukazované na účet žiadnych iných subjektov. Mení sa len spôsob rozhodovania o konkrétnom použití týchto prostriedkov. Na objednávanie všetkých tovarov a služieb sa vzťahujú pravidlá verejného obstarávania a vnútorné pravidlá hlavného mesta SR Bratislavy, rešpektujúc uzatvorené zmluvné vzťahy s vysúťaženými dodávateľmi. Pri realizácii projektov hlavné mesto SR Bratislavy podľa možností a záujmu zapája dobrovoľníkov z radov obyvateľov rešpektujúc existujúce zmluvné vzťahy hlavného mesta s dodávateľmi.

3. Harmonogram

Jednotlivé kroky procesu Občianskeho rozpočtu sa každoročne opakujú. O konkrétnych projektoch sa rozhoduje vždy predchádzajúci rok na základe nasledovného harmonogramu:

celoročne	Zbieranie podnetov obyvateľov (Burza nápadov)
31.8.	Uzávierka návrhov obyvateľov v rámci Burzy nápadov
september - október	Verejné prerokovanie návrhov obyvateľov zaslaných v rámci Burzy nápadov za účasti zodpovedných odborných garantov magistrátu. Dopracovanie predložených návrhov do formy projektov (konkrétnych návrhov, tematických oblastí).
október	predbežné určenie sumy vyčlenenej na Občiansky rozpočet Mestským zastupiteľstvom
2.-14.11.	Verejné hlasovanie - hlasovať môže každý obyvateľ Bratislavy iba raz
15.-22.11.	Spracovanie výsledkov hlasovania a zapracovanie do návrhu rozpočtu mesta
december	Mestské zastupiteľstvo - Hlasovanie o rozpočte mesta vrátane podkapitol Občianskeho rozpočtu v zmysle výsledkov hlasovania obyvateľov
január – december (nasledujúci rok)	Rozpracovanie projektov do konkrétnych krokov. Realizácia. Pokiaľ je potrebné, zvolá hlavné mesto ku realizácii projektov verejné zhromaždenie.

4. Podnety obyvateľov - Burza nápadov

Zber návrhov od obyvateľov prebieha kontinuálne celý rok prostredníctvom formulára na webstránke bratislava.sk, vo Front Office, na podujatiach hlavného mesta, ako aj prostredníctvom občianskych združení, mestských časti, neformálnych združení a ostatných partnerov. Uzávierka návrhov je stanovená v harmonograme.

Občan vo svojom návrhu uvedie:

- Názov projektu (nápadu, návrhu)
- Kapitola (v rámci ktorej sa návrh predkladá)
- Lokalita (miesto, kde sa navrhuje projekt realizovať)
- Stručný popis riešenia a očakávaný výsledok
- Kontaktné údaje (meno a priezvisko, e-mail, telefónne číslo)

Každý jeden návrh obyvateľov, ktorý spĺňa horeuvedené formalities, bude zaradený do prerokovania na verejnom fóre. Zároveň bude na internetovej stránke bratislava.sk zverejnené, do akej kategórie (na hlasovanie / odporúčanie / vyradené) bol návrh zaradený.

5. Kategorizovanie a posúdenie návrhov

Verejné prerokovanie návrhov obyvateľov zaslaných v rámci Burzy nápadov sa uskutočňuje za účasti zodpovedných odborných garantov magistrátu a občanov. Návrhy sa konsenzom (verejným zvažovaním) roztriedia na tri skupiny:

- 1 – návrhy určené na hlasovanie;
- 2 – odporúčania pre hlavné mesto a mestské organizácie;
- 3 – vyradené návrhy (mimo kompetencie mesta, nekonkrétne návrhy, návrhy nad rámec rozpočtu a pod.)

Návrhy zo skupiny 1) budú na verejnom fóre prediskutované a ku každému návrhu bude určená suma (úmerne k celkovému uvažovanému rozpočtu danej rozpočtovej kapitoly).

6. Hlasovanie

Hlasovať môže každý obyvateľ Bratislavy, ktorý dosiahol vek 15 rokov a zaregistruje sa cez formulár na stránke www.rozhodni.bratislava.sk. Hlasovať možno aj osobne a to v kancelárii prvého kontaktu (Front Office) preukázaním sa identifikačným dokladom.

Požadované registračné údaje:

- meno a priezvisko,
- adresa trvalého bydliska,
- e-mailová adresa,
- mobilné telefónne číslo.

Emailová adresa bude overená zaslaním kontrolného reťazca na e-mail obyvateľa. Heslo bude zaslané používateľovi prostredníctvom e-mailu, resp. cez SMS. Obyvatelia, ktorí nemajú e-mailovú adresu, resp. mobilný telefón, sa môžu registrovať v kancelárii prvého kontaktu (Front Office) na magistráte hlavného mesta SR Bratislavy preukázaním sa identifikačným dokladom.

Hlavné mesto SR Bratislavy si vyhradzuje právo kedykoľvek dodatočne skontrolovať pravdivosť registračných údajov (telefonicky, poštou, e-mailom) a v prípade nedostatočne preukázaných registračných alebo nepravdivo zadaných údajov môže registráciu zrušiť.

Každý obyvateľ môže v čase na to určenom hlasovať za ľubovoľný počet návrhov. Pri každom návrhu môže zmeniť navrhovanú sumu v rozpätí nula až dvojnásobok navrhovanej sumy. Hlasovať možno iba jedenkrát. Pri každom hlasovaní za zaznamenáva IP adresa používateľa. Hlavné mesto SR Bratislavy si vyhradzuje právo podozrivé hlasovania preveriť, resp. vyradiť. O výsledku hlasovania je obyvateľ informovaný prostredníctvom e-mailu.

Do troch pracovných dní po uzávierke hlasovania zverejní hlavné mesto SR Bratislavy výsledky hlasovania nasledovne:

- a) zoradí návrhy podľa počtu získaných hlasov zostupne,
- b) modifikuje navrhované sumy formou váženého priemeru.

7. Realizácia a kontrola

Financie alokované v hlasovaní obyvateľov ostávajú v rozpočte hlavného mesta, neprideliujú sa formou grantu, transferu a ani nie sú poukazované na účet žiadnych iných subjektov. Mení sa len spôsob rozhodovania o konkrétnom použití týchto prostriedkov.

Realizáciu schválených návrhov zabezpečujú odborní garanti za jednotlivé oddelenia magistrátu (určení primátorom hlavného mesta do konca januára vždy na konkrétny kalendárny rok). O realizácii konkrétnych projektov hlavné mesto SR Bratislavy informuje na svojej internetovej stránke, kde zároveň priebežne zverejňuje odpočet realizácie projektov vrátane čerpania rozpočtu.

Hlavné mesto SR Bratislavy obstaráva všetky tovary a služby v súlade s platnou legislatívou a vnútornými predpismi. Zároveň do procesu aj do realizácie podľa možností a záujmu zapája dobrovoľníkov z radov obyvateľov. Spôsob realizácie projektov určí osobitnými pravidlami.

8. Orgány

Mestské zastupiteľstvo – schvaľuje Pravidlá Občianskeho rozpočtu a rozpočet mesta spolu s podkapitolou „Priority obyvateľov – Občiansky rozpočet“ na základe výsledkov hlasovania obyvateľov.

Rada pre občiansky rozpočet – osobitným štatútom primátora ustanovený orgán, ktorého cieľom je koordinovať proces fungovania procesu občianskeho rozpočtu. Skladá sa zo zamestnancov magistrátu, odborných garantov a občanov.

Odborní garanti – zamestnanci magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy určení primátorom osobitne za každú odbornú oblasť, ktorí zodpovedajú za prípravu odborných stanovísk k predloženým občianskym návrhom a zastrešujú realizáciu projektov.

Kontrolná rada občianskeho rozpočtu – osobitným štatútom primátora ustanovený orgán, ktorého cieľom je kontrolovať realizáciu projektov, efektívne nakladanie s prostriedkami samosprávy, dodržiavanie legislatívy a pravidiel, zverejňovanie údajov ako aj čerpania rozpočtu. Predsedom kontrolnej rady je hlavný kontrolór hlavného mesta SR Bratislavy, členmi Rady sú poslanci MsZ (na návrhy poslaneckých klubov) a obyvatelia Bratislavy (navrhnutí občanmi).